

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM ŠKOLNÍ DRUŽINY

Fakultní základní škola Ústí nad Labem,
České mládeže 230/2,
příspěvková organizace

Platnost od 1. 9. 2023

Zřizovatel: Statutární město Ústí nad Labem, Velká Hradební 2336/8,
401 00 Ústí nad Labem

Ředitel školy: Mgr. Bc. Petra Holasová

ZPRACOVALY: Mgr. Bc. Petra Holasová
Lenka Vopálenská

Tel: 475209141, 606794375
www.zsceskemladeze.cz

Obsah:

1. Charakteristika školní družiny	3
2. Materiální podmínky	3
3. Personální podmínky	4
4. Ekonomické podmínky	4
5. Bezpečnost práce a ochrana zdraví	4
6. Podmínky přijímání uchazečů a podmínky ukončování vzdělávání	5
7. Podmínky pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami	5
8. Vzdělávání	5
8.1 Cíle	5
8.2 Délka vzdělávání	7
8.3 Formy vzdělávání	8
8.4 Obsah vzdělávání	9
9. Dokumentace školní družiny	10
10. Evaluace	10
11. Závěr	11

1. Charakteristika školní družiny

Naše školní družina (dále jen ŠD) má 6 oddělení s kapacitou 145 dětí.

Provoz školní družiny je od 6:00 do 17:00 hodin.

Podrobnosti najdete ve Vnitřním řádu školní družiny.

V ŠD nabízíme žákům odpočinek a relaxaci po práci ve škole, pravidelný pobyt venku, podporu, rozvíjení a rozšiřování jejich zájmů, rozvíjení jejich schopností uplatnit se v kolektivu.

Žákům nabízíme rozšiřování jejich znalostí, dovedností a vědomostí způsoby, které naplňují požadavky vhodné motivace, dobrovolnosti, zajímavosti, citlivosti, citovosti, seberealizace a aktivity.

To vše s ohledem na věk, momentální duševní a fyzický stav dítěte a dobrovolnost na základě vzbuzeného zájmu.

Naším cílem je všestranně rozvíjené, šťastné dítě a spokojení rodiče.

2. Materiální podmínky

ŠD je součástí FZŠ Ústí nad Labem, České mládeže 230/2.

ŠD má své vlastní prostory, šatnu a samostatné vchody. K dispozici máme školní hřiště, tělocvičnu, aulu, počítačovou učebnu, kuchyňku a uvolněné učebny s ohledem na rozvrh školy.

K vycházkám využíváme parky a hřiště v bezprostředním okolí školy. Žákům každoročně připravujeme společné akce např. výlety, návštěvy v knihovně, soutěže.

V družině máme široký výběr stolních her, sportovního vybavení a na každém patře je k dispozici herna. Vybavení, které není v souladu s bezpečností účastníků zájmového vzdělávání je průběžně obměňováno, obnovováno a doplňováno.

Děti se mohou zapojit do zájmových kroužků, které organizuje a zajišťuje škola.

Na začátku každého školního roku je sestavena nabídka těchto kroužků.

Děti se stravují ve školní jídelně. Jídlo se připravuje přímo v naší školní jídelně.

Pitný režim je zajištěn po celou dobu pobytu žáka v ŠD.

Od roku 2023 využívá ŠD elektronický systém BELLhop, který přináší bezpečnější a přehlednější vyzvedávání dětí ze ŠD.

3. Personální podmínky

Osobnost vychovatelky, schopnost iniciovat, motivovat, navozovat dětem situace, přímo či nepřímo řídit činnosti dětí, schopnost pochválit, povzbudit, je důležitý předpoklad vzdělání a výchovy v ŠD.

Na osobnosti vychovatelky závisí především to, jak se děti cítí, jak jsou spokojené. A to každé dítě jednotlivě.

Tento předpoklad je podporován vzděláním a praxí vychovatelek.

4. Ekonomické podmínky

Výši úhrady za školní družinu určuje ředitel školy. Část těchto prostředků je využita pro nákup vybavení a obnovu interiéru prostor ŠD. Finanční náklady na kulturní a jiné akce hradí zákonní zástupci účastníka.

5. Bezpečnost práce a ochrana zdraví

Žáci a jejich zákonní zástupci jsou seznámeni s vnitřním řádem školní družiny a jeho dodržováním. Pravidelně jsou poučeni o zásadách bezpečnosti a ochrany zdraví, pravidly chování a hygieny v prostorách školní družiny i mimo ni. Jsou povinni chránit své zdraví, zdraví svých spolužáků, pracovníků školy i ostatních osob.

Bezpečnost a ochrana zdraví žáků v ŠD je zajištěna po celou dobu provozu školní družiny.

Každý úraz, poranění, nehodu či zdravotní obtíže, ke kterým dojde v souvislosti s činnostmi družiny, žáci okamžitě hlásí vychovatelce. Vychovatelka poskytne potřebnou péči, uvědomí vedení školy a zákonné zástupce, případně zajistí transport nemocného žáka – vždy v doprovodu zákonného zástupce či jiné pověřené osoby. V případě úrazu provede zápis do knihy úrazů.

ŠD je vybavena lékárníčkou, jejíž obsah je pravidelně kontrolován a doplňován. Prostory a vybavení ŠD jsou v souladu s platnými hygienickými předpisy a bezpečnostními normami.

6. Podmínky přijímání uchazečů a ukončování vzdělávání

Činnost školní družiny je určena pro žáky prvního stupně, přednostně žákům 1. a 2. tříd.

O přijetí dítěte do školní družiny rozhoduje ředitelka školy na základě vyplněných náležitostí v písemné přihlášce.

Zápis dětí 1. tříd do ŠD probíhá první den začínajícího školního roku. Zápis starších dětí probíhá během prvních tří dnů začínajícího školního roku.

Docházka je ukončena k poslednímu všednímu červnovému dni kalendářního roku. Je potřeba, aby byl účastník v září opětovně přihlášen. Tím se zajistí aktuálnost údajů na přihlášce.

Docházka také končí odhlášením žáka ze ŠD jeho zákonným zástupcem a splněním podmínky k tomu stanovené – tedy oficiální odhláška a časový rámeček, kdy vstupuje odhláška v platnost.

Žák může být z rozhodnutí ředitelky ze ŠD vyloučen.

7. Podmínky pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

V ŠD je respektována individualita každého žáka. Vytváříme prostředí pro jeho všestranný rozvoj. Zájmové vzdělávání pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami je přizpůsobováno s ohledem na konkrétní podobu potřeb žáka. Při výběru činností v školní družině, při motivaci a hodnocení žáků je brán ohled na integraci těch, kteří mají speciální vzdělávací potřeby. Spolupracujeme se zákonnými zástupci a odbornými pracovníci.

8. Vzdělávání

8.1 Cíle

Základním cílem školní družiny je podporovat a upevňovat vzdělávání a výchovu v návaznosti na ŠVP školy, směřovat k rozvíjení kompetencí a zároveň zajistit odpočinek a relaxaci s ohledem na zájmy a potřeby dítěte.

- Podporovat tvořivé myšlení, logické uvažování, schopnost řešení problémů
- Zvládnutí základních manuálních dovedností
- Motivovat k učení, k získávání informací, rozvíjet strategie učení
- Rozvíjet schopnosti komunikace s vrstevníky a dospělými
- Rozvíjet schopnosti spolupráce, respektování práce a úspěchů druhých, vyrovnávat se s vlastními neúspěchy
- vést k odpovědnosti za své chování a jednání, uplatňovat svá práva a zároveň naplňovat své povinnosti
- vést k toleranci, respektu a ohleduplnosti k ostatním lidem, etnické, národnostní, kulturní, jazykové a náboženské identitě
- Poznávat evropské a světové kultury a tradice, zároveň utvářet vlastní národní a státní příslušnost
- Získávat znalosti o přírodě, životním prostředí a uplatňovat je k jejich ochraně
- vést k pochopení a uplatňování principu rovnosti mužů a žen ve společnosti

Jednotlivé vzdělávací cíle jsou slučovány do rozvíjených kompetencí, které vybavují účastníky činnostně zaměřenými a prakticky využitelnými dovednostmi. Prostřednictvím volnočasových aktivit jsou posilovány a rozvíjeny kompetence k učení, k řešení problémů, komunikativní kompetence, sociální, občanské a pracovní kompetence a kompetence k trávení volného času. Navazujeme tak na kompetence pro školní výuku stanovené Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání.

Kompetence k naplnění volného času:

- Žák účelně tráví volný čas, rozvíjí své zájmy v individuálních a organizovaných činnostech.
- Žák se orientuje v možnostech smysluplného trávení volného času a rozvíjí svou schopnost aktivního trávení volného času jako kompenzaci zátěže ze školy.
- Odmítá nevhodné nabídky pro trávení svého volného času.

Kompetence komunikativní:

- Žák komunikuje kultivovaně, naslouchá druhým, ovládá mimoslovní komunikaci. Komunikuje bez ostychu s okolím.
- Myšlenky, sdělení, otázky a odpovědi vyjadřuje vhodně formulovanými větami.
- Vyjadřuje vlastní názor. Z informací pokládaných informačními prostředky si vybírá.

Kompetence k řešení problémů:

- Žák se učí problém pochopit, přemýšlí o jeho příčinách.
- Chápe, že vyhýbání se problému nevede k cíli a hledá způsoby řešení.
- Umí si obhájit svá rozhodnutí, uvědomuje si za tyto rozhodnutí odpovědnost.
- Rozlišuje správná a chybná řešení. Započaté činnosti dokončuje, obtíže překonává houževnatostí.

Kompetence občanská a činnostní:

- Žák vnímá nespravedlnost, šikanu, agresivitu a dovede se jim bránit.
- Uvědomuje si svá práva a práva druhých. Chová se odpovědně s ohledem na zdraví své i druhých.
- Podílí se na rozvoji kvalitního životního prostředí. Osvojuje si pracovní návyky, dodržuje bezpečnost a bezpečně používá materiály, nástroje a vybavení ŠD.
- Respektuje kulturní hodnoty národa, etnika, sociální skupiny.

Kompetence sociální:

- Žák se učí plánovat, organizovat, řídit a hodnotit.
- K povinnostem přistupuje odpovědně.
- Dokáže přijmout kompromis.
- Respektuje pravidla, je schopen respektovat jiné, spolupracuje v týmu.
- Odhaduje rizika svých nápadů.
- Rozhoduje o svých činech, uvědomuje si, že za své činy odpovídá a nese důsledky.

Kompetence k učení:

- Žák své zkušenosti uplatňuje v praktických situacích.
- Dokončí započatou práci a kriticky zhodnotí své výkony.
- Klade si otázky a hledá na ně odpovědi.
- Získává vědomosti z jiných zdrojů a pramenů a získané poznatky dává do souvislostí.
- Zvládá pravidla správného stolování a hygienických návyků.

8.2 Délka a časový plán vzdělávání

Vzdělávací program ŠD je programem rámcovým, je stanoven na dobu jednoho roku. Poskytuje možnost kreativně reagovat na možné změny podmínek, propojovat a přesouvat témata během celé docházky do ŠD.

Činnosti programu nejsou věkově vymezeny, proto lze volit činnosti dle aktuálního složení účastníků. Školní vzdělávací program je doplněn měsíčním plánem. Činnost probíhá od září do června. Školní vzdělávací program je založen na dobrovolnosti.

Organizace dne v ŠD:

Pravidelná činnost

Tato činnost se uskutečňuje v každém oddělení pod vedením vychovatelky oddělení. Činnost probíhá v době po příchodu dětí z vyučování do školní družiny do 15:00 hodin. Zápis o činnosti se provádí v elektronické třídní knize.

Ranní činnost

Této činnosti se účastní děti, které přicházejí do školní družiny před začátkem vyučování.

Docházka není pravidelná a zapisuje se jmenovitě přítomnost dětí každý den.

Organizaci ranní činnosti stanovuje Vnitřní řád školní družiny.

Odpolední činnost

Tato činnost se uskutečňuje po 15:00 hodině do ukončení provozu školní družiny.

Děti se spojují do oddělení, organizaci spojování stanovuje Vnitřní řád školní družiny.

8.3 Formy vzdělávání

Základním prostředkem působení školní družiny je činnost, a to zejména hra založená na zážitku dítěte. Přispívá k jeho sebepoznávání, rozšiřuje jeho vědomosti, dovednosti a navozuje kladné emoce.

Pravidelná výchovně vzdělávací a zájmová činnost

- organizované výchovně, vzdělávací, zájmové činnosti
- zahrnuje i funkční režimové momenty, např. hygiena, příprava na vycházku
- děti se podílejí na sestavování plánů těchto činností

Činnosti odpočinkové a rekreační

- klidová nebo aktivní činnost
- individuální nebo společná činnost
- děti si mohou zvolit z nabídnutých možností nebo samy navrhnout činnost

Příprava na vyučování

- didaktické hry
- tematické vycházky
- četba

Spontánní činnost

- klidové činnosti po obědě
- aktivity při pobytu venku
- aktivity při ranních a koncových pobytech v ŠD
- vychovatelka zajišťuje bezpečnost, ale i navozování, podněcování, motivování

Příležitostná činnost

- akce konané ve škole i mimo ni, výlety, divadla apod.

Rozvržení těchto činností stanovuje měsíční plán.

Vychovatelka může z důvodů organizačních, změny počasí nebo z ohledu na momentální fyzický či psychický stav dětí provést změnu skladby.

8.4 Obsah vzdělávání

Obsah vzdělávání ŠD navazuje v některých částech na ŠVP školy a je uspořádán podle tematických celků, které zahrnuje RVP do učebního plánu pro I. stupeň ZŠ.

Obsah vzdělávání má pět oblastí:

Místo, kde žijeme

Poznávání nejbližšího okolí, organizace školy, družiny, orientace v prostoru a čase, odhad vzdálenosti a času. Bezpečnost na cestě do školy, při vycházkách, dopravní výchova. (Kompetence občanské a činnostní)

Lidé kolem nás

Osvojení vhodného chování a vystupování, soužití v rodině, kolektivu třídy, družiny, na ulici, základní komunikace mezi lidmi, lidé s různým postižením, pomoc druhému, slušná mluva a základy společenského chování. Předcházení šikaně a patologicky negativním jevům. Charakterové vlastnosti. (Kompetence k řešení problému, komunikativní, sociální)

Lidé a čas

Budování a dodržování správného denního režimu, vytváření pravidelných návyků, umění správně a účelně využít svůj volný čas. (Kompetence k trávení volného času)

Rozmanitost přírody

Vycházky a pobyt v přírodě, pozorování změn, využití encyklopedií, následné výtvarné zpracování, péče o pokojové rostliny, ekologická výchova – ochrana přírody, pravidla chování v přírodě. (Kompetence k učení)

Člověk a jeho zdraví

Poznávání sebe sama, poučení o zdraví a nemocech, zdravotní prevence, osobní hygiena a čistota, poučení o úrazech, učení se ošetřit drobná poranění. Besedy na toto téma. Dodržování pitného režimu a poučení o vhodné skladbě jídelníčku. (kompetence komunikativní, sociální a interpersonální)

9. Dokumentace školní družiny

Přehled výchovně vzdělávací práce

Přehled ranní docházky

Žádost o přijetí žáka do družiny

Zápisní lístky dětí přihlášených k pravidelné docházce

Docházkový sešit (nepravidelné příchody a odchody dětí)

Žádanka a předávací protokol čipu školní družiny

10. Evaluace

Vnitřní evaluační procesy probíhají na těchto úrovních:

Individuální – každá vychovatelka průběžně hodnotí svou práci

Týmové – provádí kolektiv vychovatelek (metodické sdružení)

Vedení školy

Obsah:

- činnost ŠD jako celku
- práce jednotlivých oddělení ŠD
- působení činností vychovatelek na jednotlivé žáky
- personální stav ŠD, úroveň vzdělávání vychovatelek
- stav materiálních podmínek
- zjišťování bezpečnosti a ochrany zdraví
- prezentace ŠD na veřejnosti
- formou dotazníku nebo ankety zjistit názory rodičů a dětí na činnost ŠD

Na základě hodnocení a analýzy lze provádět změny ŠVP

11. Závěr

Tento Školní vzdělávací program je vypracován pro naši školní družinu, zařízení zájmového vzdělávání, na základě zákona č.561/2004 Sb. jako závazný pedagogický dokument.

Školní vzdělávací program zahrnuje legislativní, pedagogickou, evaluační a společenskou rovinu působení školní družiny. Je to veřejný dokument.

Pro vychovatelky je vodítkem při tvorbě plánů činností, přípravě činností, při každodenní práci.

Školní vzdělávací program školní družiny je vypracován na dobu neurčitou. Lze ho na základě zkušeností, připomínek a evaluačních zjištění v průběhu času aktualizovat.